

A kötet is olyan, mint az emlékévé: sokszínű

Lónyay Menyhérttel és a nemesi családdal kapcsolatos könyveket mutattak be Nyíregyházán.

NYÍREGYHÁZA. A 2022-ben meghirdetett Lónyay 200 Emlékév egyik legfontosabb célja az volt, hogy minél többen megismerkedjenek gróf Lónyay Menyhért egykori miniszterelnök életével és munkásságával. Ennek érdekében a Tuzsér Községért Közalapítvány szervezésében a politikusról és a nemesi családról több kiadvány is megjelent, amiket igyekeztek minél több helyszínen bemutatni.

November 27-én, hétfőn Nyíregyházán, a vármegyei könyvtárban ismerkedhettek meg az érdeklődők két új kiadvánnyal. A vendégeket dr. Babosi László, a házigazda intézmény igazgatóhelyettese köszöntötte, aki elvállalta a moderátori feladatokat is. Mielőtt az érdeklődők alaposabban elmerültek volna a könyvek világában, először megtekintették azt az élményfilmet, ami összefoglalja az emlékévet.

A film készítőinek és szerkesztőinek nem volt könnyű feladatuk, hiszen számos eseményt, ünnepséget, konferenciát, könyvbemutatót, koszorúzást, kiállítást kellett 12-15 percbe sűríteniük. A kisfilm bemutatta többek között azokat a településeket, amelyekhez kötődött a Lónyay család. Az emlékévé szervezői igyekeztek úgy

összeállítani a programokat, hogy ezek a határon belül és kívül megtalálható települések is részesei legyenek egy-egy ünnepség, előadás helyszínéül a bicentenáriumi emlékévének.

A vendégek láthatták a filmkockákon többek között Lónyát és az ottani családi sírboltot, Tuzsért és a család épített örökségét, a kastélyt, de felidézte a film a budapesti, a bodrogolaszi, a deregnyői, a vásárosnaményi eseményeket is. Visszaköszöntek a nézőkre úgy a budapesti emléktábla-avatás pillanatai, mint a tűzzománcból készült címerek bemutatásának részletei vagy a Nyíregyházán az ünnepi könyvhét keretében megtartott könyvbemutató jelenetei. A kisfilm narrátora kitért arra is, hogy széles körű összefogás és szakmai igényesség is kellett az emlékévé sikeréhez.

Fontos és pontos forrás

A film levetítése után Klicsu Ferenc, a Tuzsér Községért Közalapítvány elnöke, az emlékévé fő szervezője kért szót. Köszönetet mondott mindazoknak, akik részt vettek az emlékévé szervezésében, s utalt arra is, hogy van értelme folytatni a megkezdett munkát, hiszen számos feldolgozatlan forrás, okirat van még a levéltárakban, a közgyűjteményekben.

Gróf Lónyay Menyhért naplóját, ami A napló 1847-1848 címmel jelent meg, dr. Hermann Róbert egyetemi tanár, az MTA doktora rendezte nyomda alá, s ő is mutatta be a könyvet Nyíregyházán.

- Lónyay Menyhért többször is írt naplót. Ezt az utolsó rendi országgyűlés megnyitóján egy hónappal, 1847. december 24-én kezdte el írni, s 1848. március 24-ig folytatta. Fontos elbeszélő forrás a történészek számára, erénye a páratlan pontosság. Széchenyi István is írt naplót, de az ő esetében sokszor nem tudjuk, hogy mire gondolt, vagy mire tette a megjegyzését - magyarázta a szakember.

- Lónyay Menyhért naplóját legelőször 1896-ban publikálta Kónyi Manó a Budapest Szemlében. Már akkor kételemek merültek fel a publikáció pontosságával kapcsolatban,

Dr. Cieger András és dr. Hermann Róbert történészek a nyíregyházi könyvbemutatón

FOTÓ: SÍPEKI PÉTER

voltak olyan vélemények, hogy Kónyi Manó tartalmilag is belenyúlt a szövegbe, illetve stilizálta azt. Mindezt megerősítette az eredeti napló, amit Klicsu Ferenc mutatott meg nekem. Ő Lónyay Gábertől kapta, aki megőrizte ezt a családi ereklyét. Úgy éreztük, hogy az emlékévé keretében ki kell adni az eredeti naplót.

- A Kónyi Manó publikálását és az eredeti napló szövegét összehasonlítva kiderült, Kónyi átírta Lónyay Menyhért teljes szövegét. Az idegen kifejezéseket gyakran magyar szavakra cserélte, más toldalékokat használt, hagyott ki továbbá részleteket is, aminek következtében érthetetlen lett a szöveg. Kó-

nyi neveket is félreolvasott, a Szintay családnévből Szontág lett, a Nákóból Mikó.

Szerteágazó tevékenység

Az Örökségünk - A Lónyayak eltűnt és felfedezett világa című könyvet dr. Cieger András történész, tudományos főmunkatárs mutatta be. Mint elmondta, az emlékévé keretében a különböző konferenciákon számos tanulmány elhangzott, azokat szerkesztette Klicsu Ferenczel egy kötetbe. Összegző kötetről van szó, hiszen közel ötven tanulmány található benne. Az emlékévében jelentek meg mellette más könyvek is, tulajdonképpen így együtt nyújtanak átfogó képet gróf

Lónyay Menyhért és a Lónyay család életéről, munkásságáról.

- A könyvet, illetve a 48 tanulmányt hat fejezetre osztottuk. A központban Lónyay Menyhért áll, de a család őseiről is szó van a kiadványban. Az egyik tanulmány például foglalkozik az Árpád-kori előzményekkel, de szó van a Lónyay család nőtagjairól, illetve a családtagok a Rákóczi-szabadságharcban betöltött szerepéről. Tulajdonképpen Magyarország történelmének nagy fordulópontjainál mindig találunk egy-egy Lónyayt - mondta dr. Cieger András.

- Az egyik fejezet Lónyay Menyhért sokoldalú munkásságát mutatja be. Már a

kortársai is megjegyezték, milyen szerteágazó tevékenységet folytatott. A példaképe Széchenyi István volt, így Lónyay Menyhért is belevette magát többek között a pénzügyekbe, a közlekedés fejlesztésébe, a gazdasági életbe, a folyószabályozásba.

Lónyay Társaság, örökségpont

- A további fejezetek foglalkoznak az utódokkal, a levéltári és az épített örökségekkel. Ez utóbbiak esetében az egyik szemünk sír, a másik nevet, hiszen pusztultak el Lónyay-kastélyok, illetve napjainkban romosak, de vannak szép példák is az örökségvédelemre.

- A kötet szerkesztésekor az egyik legfontosabb feladat a stílus egységesítése volt, hiszen színes a szerzői paletta. A tanulmányok írói között találunk egyetemi oktatót, nyugalmazott tanárt, református lelkészt, helytörténészt. Úgy érzem, amilyen volt az emlékévé, olyan a kötet is: sokszínű - jegyezte meg a történész.

A további kutatómunkáról Klicsu Ferenc a következőket mondta:

- Van még sok feldolgozatlan forrás, a jövő generációjára vár a további kutatás. Ha sikerül létrehozunk a Lónyay Társaságot, akkor ez az új szervezet is támogatná a fiatalok munkáját. Szeretnénk továbbá a tuzséri Lónyay-kastélyban megalapítani a Lónyay Örökségpontot, ami tovább ápolná Lónyay Menyhért és a család emlékeit és örökségét. **MML**

Folytatni kell a megkezdett munkát, sok még a forrás

KLICSU FERENC

Nagyon sokat tettek a vármegyénkért

Részt vett a könyvbemutatón Seszták Oszkár, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés elnöke is, aki felszólalásában először párhuzamba állította a múltat a jellel: - Lónyay Menyhért idejében az egyik legfontosabb feladat a vizek elvezetése volt, napjainkban pedig sajnos azért küzdünk, hogy a vizeket visszatartsuk. Egy nagy teknő alján vagyunk, szükség van vízpótlásra a Nyírségben, ennek megol-

dása egy jelentős program keretében történhet meg. Úgy gondolom, a Lónyay 200 Emlékév jó munkát végzett, felhívta a figyelmet a Lónyay család örökségére. Remélem, hamarosan megoldódik a tuzséri Lónyay-kastély sorsa is. Lónyay Menyhért sokszínű munkásságával kiérdemelte az emlékévet, bízom abban, hogy megalakul majd a munkásságát őrző és ápoló Lónyay Társaság is. Több mint húsz éve ott van Lónyay Menyhért

szobra a vármegyei ház előtt Kállay Miklós társaságában. Ezek a nemesi családok sokat tettek a vármegyéért. A II. világháború után megszakadt a családiak közéletisége, pedig képviseltek egy magas szintű kultúrát, sokat tettek az ország és a vármegye asztalára, vállalták a terheket, viselték a haza sorsát. Éppen ezért az örökségüket fel kell dolgozni, és ápolni kell - fogalmazott befejezésül a vármegyei közgyűlés elnöke.

Lónyay Menyhért a munkásságával kiérdemelte az emlékévet

SESZTÁK OSZKÁR